O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: xalksuzi@uzpak.uz ● 2003 йил 13 сентябрь, №190 (3302) Шанба

ЖАЙҲУН СОҲИЛИДАГИ ГАВҲАР

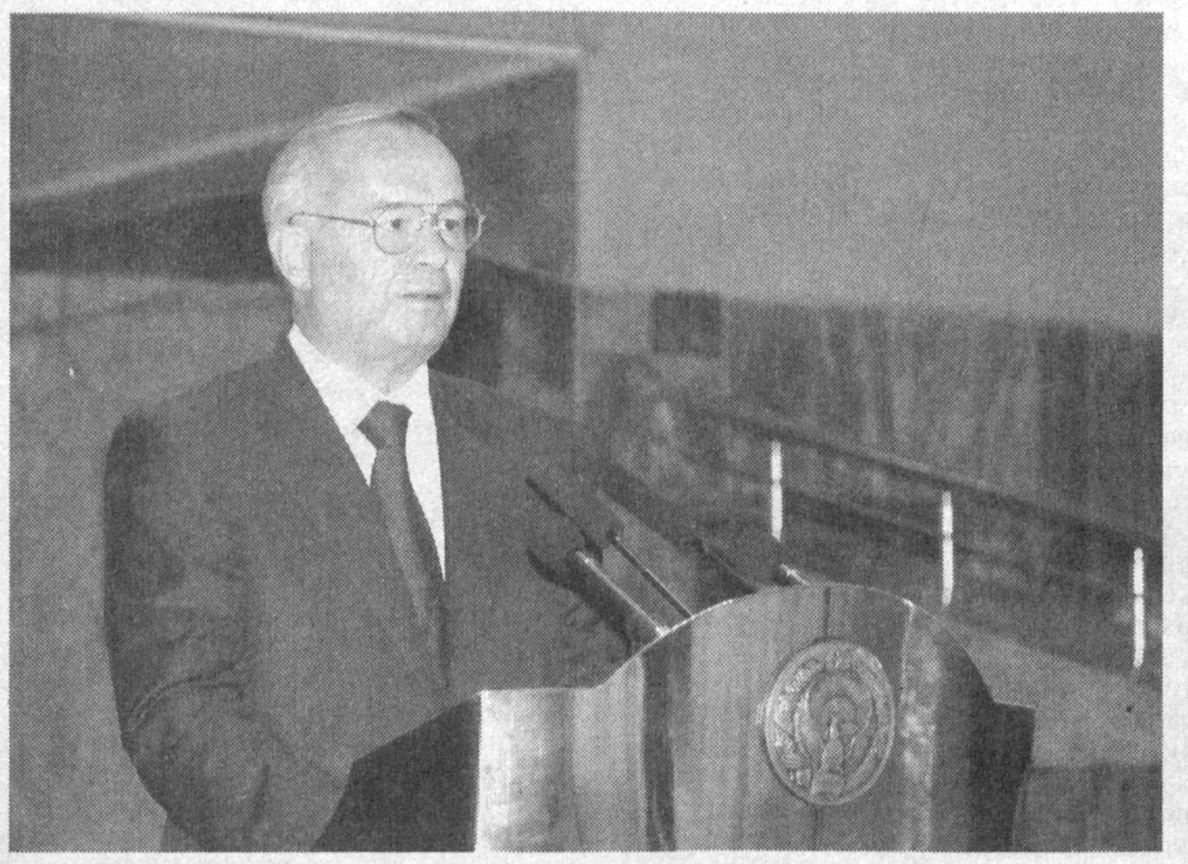

Президент Ислом Каримовнинг Нукус шаҳрининг 70 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги сўзи

Ассалому алайкум, азиз юртдошлар!

Муҳтарам меҳмонлар!

Бугун биз қорақалпоқ элининг гўзал пойтахти, юртимизнинг шимолий дарвозаси бўлмиш Нукус шаҳрининг 70 йиллик тўйини байрам қилмоқдамиз.

Мана шу қутлуғ сана муносабати билан сиз, азизларни, сизларнинг сиймонгизда бутун Қорақалпоғистон аҳлини чин қалбимдан муборакбод этиб, барчангизга ўзимнинг ҳурмат-эҳтиромим ва самимий тилакларимни билдиришга ижозат бергайсиз.

Қадрли дўстлар!

Бугун биз навқирон Нукус шаҳрининг катта тўйини нишонлар эканмиз, бу шаҳар тимсолида Қорақалпоғистон диёрида рўй бераётган янгиланишлар, иқтисодиёт ва ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида, одамларнинг турмуш тарзида содир бўлаётган ижобий ўзгаришлар ҳақида гапиришимиз табиий, албатта.

Бу ўзгаришлар, аввалambор, қорақалпоқ халқининг машаққатли меҳнати ва ғайрат-шижоати билан эришилаётган катта ютуқларда, шаҳар ва қишлоқлар, овулларнинг тобора обод бўлиб, республика ишлаб чиқариш салоҳиятининг юксалиб бораётганида, янги-янги иншоотларнинг ишга туширилаётганида яққол намоён бўлади.

Булар қаторида минтақамизда ягона бўлган Қўнғирот сода заводи, Хўжайли шиша заводи, "Марказий Осиё безак тошлари" қўшма корхонаси, Қўнғиротдаги карбид, Нукусдаги мармар ва кабель заводлари, Урга газ кони, "Элтекс" ва "Катекс" каби замонавий ишлаб чиқариш мажмуаларини мисол келтириш мумкин.

Ўрни келганда шуни ҳам айтиш керакки, Ўзбекистоннинг, жумладан, Қорақалпоғистоннинг ҳам энг заиф нуқтаси — бу коммуникация масаласи эканини мен доимо таъкидлаб келаман. Ана шу ўта муҳим муаммони ечиш бўйича мамлакатимизда кўп ишлар қилингани ва қилинаётганидан сизлар яхши хабардорсиз.

Айниқса, 345 километрли Навоий - Нукус темир йўли, Нукус билан Хўжайлини боғлайдиган улкан кўприк, Қўнғирот автомобиль йўли каби муҳим стратегик иншоотлар бу заминдаги беҳисоб табиий захираларни ўзлаштиришга, улардан, аввалambор, қорақалпоқ халқининг, бутун юртимизнинг фаровонлиги йўлида фойдаланишга хизмат қилади.

Ана шундай одамларнинг оғирини енгил қилишга қаратилган ишларимиз ҳақида гапирганда, биринчи галда, аҳолини тоза ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш масаласини алоҳида айтиб ўтишимиз ўринлидир.

Охирги йиллар давомида фойдаланишга топширилган 243 километр узунликдаги Туямўйин - Нукус, 112 километр узунликдаги Нукус - Тахтакўпир сув узатиш тармоқлари бу борада ғоят муҳим аҳамият касб этади.

Бугунги кунда мураккаб экологик ҳудудларда яшаётган одамларга зарур шароит яратиш мақсадида Чимбой ва Тахтакўпир, Қўнғирот ва Қанликўл туманларининг олис қишлоқ ва овулларига, жами 390 та аҳоли пунктига ичимлик суви етказиб бериш бўйича қилган салмоқли ишларимиз барчамизни қувонтиради.

Ҳурматли юртдошлар!

Албатта, қўлга киритган бундай ютуқларимиз, улкан лойиҳаларни ўзлаштириш йўлида қилаётган меҳнатимиз ва ҳаракатларимиз халқимизнинг эртанги кунга ишончини янада мустаҳкамлайди ва кучимизга куч, ғайратимизга ғайрат қўшади.

Айни пайтда олдимизда ҳали-бери ўз ечимини кутаётган, шу тупроқда яшаётган одамларни қийнаётган долзарб муаммолар ҳам борлигини эсдан чиқармаслигимиз ва бу масалалар доимо эътиборимиз марказида туриши зарурлигини англаб олишимиз даркор.

Шу ўринда мен, аввало, барча раҳбарларни — улар Тошкентда ёки Нукусда бўладими — огоҳлантириб, алоҳида таъкидлаб айтмоқчиман:

Катта-катта лойиҳалар устида ишлаш билан бирга, одамларимизнинг кундалик ҳаётий муаммоларини ечиш, ташвишларини енгиллаштириш, уларга сўзда эмас, амалда ғамхўрлик кўрсатиш, бу масалада лоқайдлик ва тўрачилик каби нохуш ҳолатларга йўл қўймаслик, бир сўз билан айтганда, эл-улуснинг дардини ўз юраги, ўз қалбидан ўтказиб яшаш ва ишлашни бугунги кунда ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда.

Азиз дўстлар!

Қорақалпоқ деганда, бу заҳматкаш халқнинг ўзига хос хусусиятлари, элни эл, юртни юрт қиладиган фазилатлари ҳақида гапирганда, аввало, бизнинг кўз олдимизда ўзининг узоқ тарихи давомида кўп азоб-уқубат, қирғин- қатағонларни бошидан кечирган, қанча-қанча оғир йўлларни босиб ўтган, чидамли ва бағрикенг, мард ва матонатли бир халқ сиймоси пайдо бўлади.

Агар биз она заминга, Ватанга меҳр ва садоқат ҳақида сўз юритадиган бўлсак, биринчи галда, саҳро қуёши, гармсел ва изғирин шамолларида тобланган, оғир табиий шароитда ҳам ўз юртининг тупроғини кўзига тўтиё қилиб, келажакка ишонч билан яшаётган қорақалпоқ эли ҳақида гапиришимиз ҳам қарз, ҳам фарз деб биламан.

Кимки бу жафокаш халқнинг беғубор қалбини, асрий орзу-армонлари, интилишларини билмоқчи, англаб етмоқчи бўлса, унинг ақл-заковати билан яратилган "Қирққиз" ва "Шаҳриёр" каби ўлмас достонларга, Кунхўжа, Ажиниёз ва Бердах сингари улкан шоирларнинг таъсирчан асарларига мурожаат қилса, ўйлайманки, ўзи учун кўп-кўп маъно топади.

Қорақалпоқ халқи азалдан ўзининг билимга ташналиги, санъатга бўлган юксак муҳаббати, ўз диёрининг бошқалар англаб етолмайдиган гўзаллиги ва жозибасини кашф этишдек ноёб истеъдоди билан барча-барчани мафтун этиб келади.

Шу борада биргина мисол келтирмоқчиман. Куни кеча мустақиллигимизнинг 12 йиллигига бағишланган тантанали байрам томошасида Қорақалпоғистон санъат усталарининг ёрқин маҳорати, таъсирчан куй-қўшиқлари шахсан менга бениҳоя манзур бўлди.

Агар шу томоша якуни бўйича қандайдир танлов ўтказилса, бошқалар хафа бўлмасин-у, мен ҳеч иккиланмасдан биринчи ўринни қорақалпоқ санъаткорларига берган бўлур эдим.

Қорақалпоғистоннинг ана шундай катта иқтисодий, илмий ва маънавий салоҳиятини асраб-авайлаб, уни янада бойитишга муносиб ҳисса қўшиб келаётган Ўзбекистон Қаҳрамонлари Анисия Саидова, Алланиёз Ўтениёзов, Тўлепберген Қаипбергенов, улар қаторида Алимбай Мамутов, Турсунбай Ешжанов, Собир Камолов, Ибрайим Юсупов, Жўлдасбек Қуттимурадов, Муяссар Раззоқова, Кенесбай Сержанов, Гулхатича Айимбетова, Элиза Айтниязова каби ўнлаб ишлаб чиқариш соҳаси, илм-фан ва маданият намояндаларининг номларини ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оламиз.

Муҳтарам юртдошларим!

Биз бугун бетакрор қиёфа касб этиб бораётган кўпмиллатли Нукус шаҳрини йирик саноат, илм-фан ва маданият маркази, дўстлик ва биродарлик шаҳри, деб

(Давоми 2-бетда).

Тарихимизнинг кўҳна ва теран илдизларидан бўлган ва ҳозирги кунда ҳам юртимизнинг чиройига чирой, салоҳиятига салоҳият қўшиб келаётган қутлуғ масканларни обод қилиш, қадимий ва ҳамиша навқирон шаҳарларимизнинг тўйларини нишонлаш тажрибаси истиқлол йилларида хайрли анъанага айланди.

Бугун Қорақалпоғистон Республикасида худди шундай шодиёна — Нукус шаҳрининг 70 йиллиги тантанали нишонланмоқда.

Нукус Қорақалпоғистоннинг марказий қисмида, Амударёнинг ўнг соҳилида жойлашган. Шаҳар аҳолисининг миллий таркиби хилма-хил: бу ерда ўзбеклар, қозоқлар, туркманлар, руслар, корейслар, татарлар, украинлар, қирғизлар ва бошқа миллат вакиллари қорақалпоқлар билан ҳамжиҳат, дўсту иноқликда яшайди.

Мамлакат миқёсида амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳот ва унинг юксак самаралари Нукус шаҳрининг янги тарихи саҳифаларидан ёрқин жой олмоқда.

Бу ерда йирик халқаро тадбирлар ўтказиш анъана тусини олаётир. Орол денгизи муаммоларини ҳал қилиш юзасидан қатор халқаро ҳужжатлар имзолангани, Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг Оролбўйи ҳавзасидаги экологик вазиятни яхшилаш, минтақани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурини белгилаб олишга бағишланган иккинчи йиғини ўтказилгани шулар жумласидандир.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 2002 йил 8 майда "Нукус шаҳрининг 70 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш тўғрисида" қарор қабул қилгач, шаҳар бўйлаб кенг кўламда бунёдкорлик, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари амалга оширилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Нукус шаҳрининг 70 йиллиги тантаналарида иштирок этиш учун 12 сентябрь куни бу ерга келди.

Президент Ислом Каримовнинг Нукусга ташрифи шаҳар остонаси — аэропорт билан танишувдан бошланди.

Давлатимиз раҳбари шаҳарда бунёд этилган замонавий спорт мажмуини кўздан кечирди. Ушбу спорт саройи барча қулайликларга эга. Уни қуриш ва жиҳозлашга Қўнғирот сода заводи, "Оролсувқурилиши", "АРЗ-16", "Таъмирлаш заводи", "Қизкеткен" кўчма механизациялашган жамланмаси яқиндан кўмак берди.

Президентимиз Нукусда яқинда қад ростлаган Санъат музейининг янги биносига ташриф буюрди. Ушбу бино махсус лойиҳа асосида бунёд этилган. Уч қаватли бино 3 минг 100 квадрат метр кўргазма майдонига эга.

Музейнинг иқлим мувозанатини сақлаш, хоналарда мўътадил ҳароратни ушлаб туриш учун хорижнинг қулай ускуналари ўрнатилган. Бу ерда музей фаолиятига зарур барча жиҳозлар, ноёб асбоб-ускуналар мавжуд.

Санъат музейида бугунги кунда 90 мингга яқин экспонат сақланмоқда. Музей Оролбўйида яшовчи халқларнинг қадим ўтмиши ва бугунги кунидан гувоҳлик берувчи жуда бой тарихий ва илмий манбага эга. Ислом Каримов Оролбўйи қадим ўрта аср тарихига оид асори-атиқалар, халқ амалий санъати намуналари, Қорақалпоғистоннинг замонавий тарихи, музей асосчиси ва биринчи раҳбари И.Савицкийга бағишланган мемориал зал ҳамда жаҳон санъати дурдоналари билан танишди.

Президентимиз Нукус шаҳрини Хўжайли тумани билан боғлайдиган Амударёдаги янги кўприкни бориб кўрди.

Шаҳар марказидаги — байрам тадбирлари, учрашув ва концертлар ўтказиладиган маданият ўчоғи — 5 минг томошабинга мўлжалланган амфитеатр янада чирой очган. Бу ерга вилоятлар ва Тошкент шаҳридан меҳмонлар, чет давлатларнинг мамлакатимиздаги элчихоналари, халқаро ташкилотлар ваколатхоналари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари ташриф буюрган.

Соат 19.30. Чорлов мусиқаси янграйди. Юбилей тантаналарига бағишланган маросимни Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси М.Ерниязов очди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга сўз берилади.

Давлатимиз раҳбари тантанали маросим иштирокчиларини, улар сиймосида нукусликларни, бутун Қорақалпоғистон аҳлини Нукус шаҳрининг қутлуғ тўйи билан муборакбод этади.

Юртбошимиз Мустақиллик йилларида, шу жумладан, шаҳар юбилейига тайёргарлик доирасида кенг кўламдаги таъмирлаш ва бунёдкорлик ишларини амалга оширган, янги-янги бинолар ва иншоотлар барпо этган моҳир қурувчи ва усталарга, муҳандис ва меъморларга, мана шу савобли ишларга муносиб ҳисса қўшган барча инсонларга миннатдорлик изҳор этди.

Нукус тўйи муносабати билан шаҳарда беқиёс бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Темирйўл вокзали, аэропорт, мусиқали

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муҳтарам Президент Жаноблари!

Ҳар йили 11 сентябр куни америкаликлар 2001 йилдаги террорчилик ҳаракатлари оқибатида ҳалок бўлган ватандошлари хотирасини чуқур қайғу ва эҳтиром билан ёд олади. Бироқ, ўша куни фақат америкаликларгина ўз яқинларидан жудо бўлгани йўқ. Бошқа кўплаб мамлакатлар фуқаролари ҳам ҳалок бўлгани ёдимизда. Ватандошларим ҳамда шахсан ўзим сизларнинг қайғунгизга шерикмиз ва ўша террорчилик ҳаракатлари чоғида ҳалок бўлган ҳамюртларингиз хотирасига ҳурмат бажо келтириш ва хотирлашда сиз билан биргамиз.

Террорчилар тинч аҳоли ҳаётига зомин бўлиб, тобора кенг кўламда қўрқув ва парокандалик уруғини сочиш ниятида. Улар цивилизацияга таҳдид солиб, низоларни ҳал этишнинг тинч ва оқилона усулларини инкор этмоқда. Террорчилар бошқаларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини менсимай, тараққий этган дунёнинг барчамиз муносиб ҳаёт кечиришимиз учун зарур бўлган эркинлик, ўзаро ҳурмат ва бағрикенглик каби қадриятларига беписандлик билан қарамоқда.

Террорчиликка қарши кураш узоқ давом этади ва оғир кечади.

Биз бу курашни ўзимиз ва фарзандларимизнинг ҳаёти учун, шунингдек, террорчилик қурбонларининг ёрқин хотираси учун давом эттирмоқдамиз.

Эҳтиром билан,

Жорж БУШ,
АҚШ Президенти.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

ҚАРОРИ

Капитал қурилишда хўжалик муносабатлари механизмини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Капитал қурилишда иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштиришнинг асосий йўналишлари тўғрисида" 2003 йил 6 майдаги ПФ-3240-сон Фармонини бажариш юзасидан ҳамда капитал қурилишда хўжалик муносабатлари механизмини такомиллаштириш, шартнома мажбуриятларига риоя этилиши ва қурилишнинг пировард натижалари учун инвестиция жараёни қатнашчиларининг жавобгарлигини ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари раҳбарларига Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 26 мартдаги 97-сон, 2002 йил 8 октябрдаги 347-сон ва 2003 йил 17 апрелдаги 185-сон қарорларини пудрат қурилиш ташкилотларини, айниқса паст рентабелли ва зарар кўриб ишлаётган ташкилотларни хусусийлаштириш дастурларини бажариш юзасидан ишларнинг қониқарсиз эканлиги кўрсатиб ўтилсин.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ва "Давархитектқурилиш" қўмитаси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда Ҳукуматнинг юқорида қайд этилган қарорларида кўрсатиб ўтилган пудрат қурилиш ташкилотларини 2003-2004 йилларда хусусийлаштиришни тўлиқ тугалласинлар, улар негизида асосан хусусий ва қўшма корхоналар ташкил этсинлар.

Паст рентабелли ва зарар кўриб ишлаётган пудрат қурилиш ташкилотларини хусусийлаштиришда тегишли инвестиция мажбуриятлари мавжуд бўлган тақдирда объектларни қонун ҳужжатларига мувофиқ текин бериш кенг қўлланилсин.

Пудрат қурилиш ташкилотларини хусусийлаштириш бўйича олиб борилаётган ишларнинг натижалари тўғрисида йилнинг ҳар чорагида Вазирлар Маҳкамасига ахборот берилсин.

2. 2003-2004 йилларда тўлиқ хусусийлаштириладиган лойиҳалаштириш ва қидирув ташкилотлари рўйхати маъқуллансин.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси, "Давархитектқурилиш" қўмитаси, Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда лойиҳа-қидирув ташкилотлари тўлиқ хусусийлаштирилишини ҳамда лойиҳа ишлари бозорида рақобат муҳити барпо этилишини таъминласинлар.

3. Қуйидагилар:

Марказлаштирилган манбалар ҳисобига қурилишни ташкил этиш, молиялаштириш ва кредитлаш тартиби тўғрисидаги Низом;

Объектларни фойдаланишга тайёр ҳолда қуришга доир Намунавий пудрат шартномаси;

Ўзбекистон Республикаси Инвестиция дастурини шакллантириш тартиби тўғрисидаги Низом тасдиқлансин.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, объектлар қурилишини марказлаштирилган манбалар ҳисобига амалга ошираётган вазирликлар ва идоралар 2004 йил 1 июлгача капитал қурилиш бўйича бюджет буюртмачиларининг фаолият кўрсатиб турган ҳудудий хизматларини (бошқармалар, бўлимлар, дирекциялар) тугатсин ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузурида марказлаштирилган манбалар ҳисобига маблағ билан таъминланаётган объектлар қурилиши учун ягона буюртмачи хизматларини ташкил этсинлар.

Объектларни марказлаштирилган манбалар ҳисобига қуришда ягона буюртмачи ҳудудий хизматининг намунавий тузилмаси ва Ягона буюртмачи хизмати тўғрисидаги намунавий низом маъқуллансин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги 2004 йил 1 январдан бошлаб ягона буюртмачи хизматларининг штат жадваллари ва таъминотига харажатлар сметаси белгиланган тартибда мажбурий рўйхатдан ўтказилишини таъминласин.

(Давоми 2-бетда).

ЖАЙҲУН СОҲИЛИДАГИ ГАВҲАР

Президент Ислом Каримовнинг Нукус шаҳрининг 70 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги сўзи

(Давоми. Боши 1-бетда).

таърифлаймиз. Ва албатта, бу таърифларнинг барчаси мустаҳкам ҳаётий асос ва заминга эга.

Буни ҳозирги вақтда Нукусда Фанлар академияси ва Бадиий академиянинг филиаллари, Қорақалпоғистон давлат университети, қатор институтлар, қирққа яқин академик лицей, ўнлаб касб-ҳунар коллежлари, театр ва музейлар халқимизнинг маънавий-маърифий юксалиши йўлида хизмат қилаётгани ҳам тасдиқлайди.

Бутун халқимиз сингари қорақалпоқ эли ҳам нафақат бугунги ҳаёт, балки эртанги кунимиз, истиқбол орзуси билан, барчамизнинг таянчимиз ва суянчимиз бўлган жондан азиз фарзандларимизнинг тақдири ва келажагини ўйлаб яшамоқда.

Шу маънода, Нукус шаҳрининг ўзига хос ва ўзига мос яна бир хусусияти ҳақида гапиришни ўринли, деб биламан. Бугунги кунда шаҳар аҳолисининг 65 фоизини 25 ёшгача бўлган йигит-қизлар ташкил этади.

Бу ерда ҳар ўн нафар фуқаронинг бири, таъбир жоиз бўлса, талаба бўлиб ҳаёт кечирмоқда. Ва бундай ҳолат бу навқирон шаҳарнинг келажагидан, катта имкониятларга эга эканидан далолат беради.

Шу заминга хос, барчанинг ҳайрат ва ҳурматини, завқини уйғотадиган яна бир белги-аломат борки, у ҳам бўлса, мана шундай оғир ва мураккаб, ҳар қандай одам ҳам бардош беролмайдиган бир шароитда қорақалпоқ ёшларининг билимга, етук инсон бўлиб вояга етишга қатъият билан интилаётгани, халқаро фан олимпиадалари ва нуфузли жаҳон мусобақаларида қатнашиб, юксак марраларни эгаллаб келаётганидир.

Истиқболимиз тимсоллари бўлган Алишер Санетуллаев, Рустам Султонов, Руслан Ургенчбаев каби билимдон ёшларимиз, Анифа Ортиқова, Зиёда Шарипова, Махсет Утемуратов каби иқтидорли санъаткорларимиз, Бауржон Каздаев, Эркин Қутибоев, Баҳром Эрматов сингари мард ва жасур спортчиларимиз нафақат қорақалпоқ эли, бутун Ўзбекистон халқининг фахри ва умиди, десак, асло хато бўлмайди.

Қадрли дўстлар!

Мен бугун сизларнинг ҳузурингизга келаётиб, байрам арафасида Нукус шаҳрида амалга оширилган янги қурилиш ва ободончилик ишлари билан танишдим. Шуни мамнуният билан айтишим лозимки, қорақалпоқ халқининг бунёдкорлик салоҳияти тобора ортиб бораётганига яна бир карра ишонч ҳосил қилдим.

Айниқса, янги қурилган шинам турар-жой бинолари, гўзал майдон ва хиёбонлар, театр ва музей, спорт мажмуалари, бозорлар, замонавий талабларга жавоб берадиган аэропорт, темир йўл вокзали ва бошқа қатор иншоотлар кўзларни қувонтириб, шаҳар чиройига чирой қўшиб турибди.

Фурсатдан фойдаланиб, ана шу эзгу ишларда фаол қатнашган қўли гул усталаримизга, қурувчи ва муҳандисларга, лойиҳачи ва пудратчи ташкилотларнинг ишчи-хизматчилари, барча мутахассисларига ўз номимдан, халқимиз номидан чуқур миннатдорлик изҳор этаман.

Муҳтарам ватандошлар, қадрдонларим, қорақалпоқ диёри, қорақалпоқ элини улуғлайдиган аломат ва хусусиятлар ҳақида кўп гапириш мумкин.

Лекин буларнинг ҳаммасини бир сўз билан ифода этадиган бўлсак, қорақалпоқ мақолида айтилганидек, халқнинг бахту тахти — унинг туғилиб ўсган еридир, унинг жипслиги, аҳиллиги ва оғиз бирлигидир.

Бугунги унутилмас лаҳзаларда сиз, азизларнинг очиқ чеҳрангизга боқиб, аввал ҳам айтган бир фикримни яна такрорламоқчиман: ўзимни нафақат ўзбек, балки қорақалпоқ халқининг ҳам фарзанди, деб ҳисоблаш менга ҳар доим куч-қувват ва қанот бағишлайди.

Шунинг учун мен ушбу гўзал оқшомда катта қувонч ва ифтихор билан:

— ўз элим — қорақалпоғим омон бўлсин, ўз қалъам — Нукусим дунё тургунча турсин, дейман.

Ишонаман, қорақалпоқ диёрининг келажаги, албатта, ёруғ бўлади, қорақалпоқ эли бутун халқимиз қатори ўз олдига қўйган буюк мақсадларга, албатта, етади.

Ҳаммангизга сиҳат-саломатлик, бахт ва омад, хонадонларингизга файзу барака ёр бўлсин!

Яратганимизнинг ўзи барчамизни паноҳида асрасин!

Азиз дўстлар!

Энди менга шарафли бир вазифани бажариш учун ижозат этгайсиз.

Хабарингиз бор, Нукус аҳлининг мамлакатимиз ривожига қўшаётган катта ҳиссасини, иқтисодий-ижтимоий ҳаётнинг кўплаб соҳаларида қўлга киритаётган салмоқли ютуқларини, миллатлараро тотувликни мустаҳкамлаш борасидаги хизматларини инобатга олиб ҳамда 70 йиллик тўйи муносабати билан Нукус шаҳри "Дўстлик" ордени билан тақдирланди.

Ушбу қутлуғ ва ҳаяжонли лаҳзаларда Ватанимизнинг ана шу юксак мукофотини сиз, ҳурматли, азиз юртдошларимизга топшириш менга чексиз қувонч бағишлайди.

Бу юксак мукофот барчангизга муборак бўлсин, Нукуснинг шон-шуҳрати янада зиёда бўлсин.

(Давоми. Боши 1-бетда).

театр биноси, мактаблар, лицейлар, соғлиқни сақлаш ва дам олиш масканлари таъмирлангани, янги турар жойлар барпо этилгани шулар жумласидандир.

Халқлар дўстлиги, Ажиниёз ва Мустақиллик майдонлари, Наврўз Жапақов ва Пиржон Сейитов номидаги хиёбонлар шаҳарликлар ором оладиган гўзал масканларга айланди.

Бу улуғвор ишлар Истиқлол берган имкониятлар, юртимиздаги тинчлик-осойишталик, халқимизнинг дунёда бошқалардан кам бўлмайдиган ҳаётга эришиш, чинакам буюк давлат, озод ва обод Ватан, адолатли фуқаролик жамияти барпо этиш йўлидаги эзгу иштиёқи, фидойи меҳнати, энг муҳими, истиқбол сари юксак орзуларга тўла қалб ва ёруғ юз билан бораётганидан далолатдир.

Куни кеча Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонига биноан Нукус шаҳри "Дўстлик" ордени билан мукофотланди.

Юртбошимиз Ватанимизнинг ана шу юксак мукофотини шаҳар ҳокими Ж.Бердихоновга топширди.

Маросимда сўзга чиққан Ўзбекистон Халқ ёзувчиси, Ўзбекистон Қаҳрамони Т.Қаипбергенов, Зулфия мукофоти соҳибаси Д.Мамутова ва бошқалар Нукус шаҳрининг 70 йиллик тўйининг кенг нишонланиши ва "Дўстлик" ордени билан тақдирланиши бутун қорақалпоқ элини беҳад қувонтирганини таъкидлаб, бундай катта эътибор учун Юртбошимизга миннатдорлик билдирди.

Юбилей тантаналарига бағишланган "Гулла-яшна, азиз пойтахтим" мавзуидаги театрлаштирилган байрам дастури "Ватан мадҳи" қўшиғи билан бошланди.

Нукус санъат коллежининг чанқовузчи қизлари, "Айқулаш" ансамбли ҳамда бахши-жировларнинг куй-қўшиқлари барчага завқ бағишлади. Турли вилоятлардан келган санъаткорларнинг чиқишлари байрамга янада файз киритди. Эстрада юлдузлари ва умидли ёш хонандаларнинг "Юрак сўзларим сенга, Қорақалпоғистоним!" деб номланган дастури байрам томошаларига якун ясади. Шаҳар осмони турфа ранг мушаклар жилосидан янада чарақлаб кетди.

Нукус юбилейи шодиёналари барча жабҳаларда улкан ютуқларни қўлга киритаётган, улуғвор бунёдкорлик кайфияти билан яшаётган халққа бугунгидек катта байрамлар ярашишини яна бир бор намоён қилди.

Воҳид ЛУҚМОНОВ,
Аминбой ОРТИҚБОЕВ,
ЎзА махсус мухбирлари.

СУРАТЛАРДА: тантанадан лавҳалар.

Дилшод ЮСУПОВ,
Омонбой МУРОТОВ
олган суратлар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

ҚАРОРИ

Капитал қурилишда хўжалик муносабатлари механизмини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида

(Давоми. Боши 1-бетда).

5. Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси 2003 йил 1 декабргача бўлган муддатда лойиҳа-қидирув ишлари қийматини шартномавий жорий нархларда белгилашнинг янгиланган тартибини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин, унда объектлар қурилишининг умумий қийматидан лойиҳа-қидирув ишлари қийматининг чекланган даражаларини белгиласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси белгилаган тартибда:

пудрат қурилиш ташкилотларининг давлат бюджетига, бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига ва Республика йўл жамғармасига тўловлар бўйича қарзлари (шу жумладан илгари кечиктирилган қарзлари) 2003 йил 1 сентябрдаги ҳолатига кўра тўловларни икки йил муддатга кечиктирган, улар бўйича бюджетга ва бюджетдан ташқари жамғармаларга жорий тўловларни ўз вақтида тўлаш шарти билан кейинги икки йил мобайнида ушбу қарзларни ҳар ойлик тенг улушлар билан босқичма-босқич қайтариш йўли билан таркибини ўзгартиришни расмийлаштирсинлар;

пудрат қурилиш ташкилотларининг давлат бюджетига, бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига ва Республика йўл жамғармасига муддати ўтказиб юборилган тўловлари бўйича пеня ва жарималарни 2003 йил 1 сентябрдаги ҳолатига кўра ҳисобдан чиқарсинлар.

Белгилансинки, кўрсатиб ўтилган чора-тадбирлар натижасида бўшайдиган маблағлар пудрат қурилиш ташкилотларининг айланма маблағларини тўлдиришга йўналтирилади.

7. 2006 йил 1 январгача бўлган даврда пудрат қурилиш ташкилотларининг улар томонидан қурилиш техникаси ва асбоб-ускуналар сотиб олишга йўналтириладиган маблағлари даромад (фойда) солиғини ҳисоблаб чиқишда солиқ солинадиган базадан чиқарилиши белгилаб қўйилсин.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси "Давархитектқурилиш" қўмитаси билан биргаликда икки ҳафта муддатда пудрат қурилиш ташкилотларига солиқ солиш бўйича кўрсатиб ўтилган имтиёзни қўллаш тартибини ишлаб чиқсинлар ва тасдиқласинлар.

8. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳар йили Давлат бюджети лойиҳасини шакллантиришда 2004 йилдан бошлаб пудрат қурилиш ташкилотларининг маҳаллий бошқарув органлари балансига берилган ижтимоий соҳа муассасалари таъминоти харажатларини маблағ билан таъминлаш учун уларга маблағларни назарда тутсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

10. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда амалдаги қонун ҳужжатларига мазкур қарордан келиб чиқувчи ўзгартиришлар ва қўшимчалар тўғрисида бир ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

11. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари К.Н.Тўлаганов ва Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Р.С.Азимов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2003 йил 12 сентябрь.

Парламент сайловига бағишланди

«Ёшлар ва демократия», «Партия ва сайловлар — партия дастурлари ўртасидаги рақобат», «Ёшлар сиёсий партиялардан нима кутади?» сингари мавзулар Конрад Аденауэр фонди ва журналистларни қайта тайёрлаш маркази ҳамкорликда ташкил этган семинарнинг асосий кун тартиби бўлди. Наманган Давлат университетида ўтказилган ушбу анжуманда сиёсатшунос олимлар, сиёсий партиялар ҳамда оммавий ахборот воситаларининг вакиллари иштирок этди. Улар Ўзбекистон сиёсий ҳаётидаги муҳим тадбир — бўлажак Парламент сайловининг ўзига хос хусусиятлари, унда сиёсий партияларнинг иштироки, халқни сайловолди дастурлари билан таништиришда газета ва журналлар ҳамда телевидениенинг роли хусусида атрофлича фикр юритдилар.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Миср рассомлари кўргазмаси

Ўзбекистон Бадиий академиясининг кўргазмалар залида Миср Араб Республикаси рассомларининг кўргазмаси очилди.

Ундан Рубоб Намр, Савсан Амир, Иброҳим Абдусалом, Форис Аҳмад Форис, Мустафо Абдуфаттоҳ, Адел ал Масри, Муҳаммад ал Тарави каби мусаввирларнинг графика, ҳайкалтарошлик, ранг-тасвир асарлари ўрин олган.

Асарларни кузатар экансиз, Мисрнинг ўтмиши ва бугуни кўз ўнгингизда жонланади.

Бу кўргазма Ўзбекистон ва Миср Араб Республикаси ўртасидаги маданий алоқалар кенгайиб бораётганидан далолатдир.

Ўз мухбиримиз.

Мамлакатимиз Президенти Фармонига биноан Қорақалпоғистон Республикаси пойтахтига «Дўстлик» ордени берилиши барча нукусликларни, бу гўзал шаҳарда яшаётган жамики миллат вакилларини қувонтирди. Нукусдаги «Тараққиёт» тил ўрганиш маркази раҳбари, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган халқ таълими ходими, «Дўстлик» ордени соҳибаси Лилия ЛАГАЗИДЗЕ бу борадаги дил сўзларини шундай ифодалади:

Дўстлик шаҳри, тотувлик маскани

— Менинг киндик қоним Беларусь Республикаси, Витебск вилояти, Полоцк шаҳрида тўкилган. Турмуш ўртоғим Георгий Лагазидзе эса кўпчиликка «Мимино» комедияси орқали таниш бўлган Телави шаҳридан. Мен 1971 йилдан буён шу гўзал шаҳарда яшайман. Биринчи келганим кундан унга мафтун бўлиб қолганман. Кўпчилик уни саҳро четидаги шаҳар деб ўйлайди. Аслида Тахиатош тўғони ёнидаги серсоя соҳилда, Аччиққўлнинг қумлоқ қирғоғида бўлсангиз, Қизкетгеннинг нովвотранг сувида чўмилсангиз, бу ернинг ажойиб диёр эканига ишонч ҳосил қиласиз.

Энг муҳими, мен Нукусда ўзим орзу қилган кўп нарсага эришдим. Шу ерда педагогика институтини тугатдим. Инглиз тили бўйича мутахассис бўлиб етишдим. Ўзбекистон Миллий университетида аспирантурада ўқидим.

Истиқлол тонги мендек ташаббускор одамларга «яшил чироқ» ёқиб берди. Ўн йил аввал «Тараққиёт» тил ўрганиш марказини очдик. Ўн-ўн беш нафар болани хорижий тилга ўргатиш билан иш бошлаган кичик марказда бугун дерялик 3 минг нафар ёш ва мураббий фаолият кўрсатмоқда. Марказ ҳузуридаги гимназияга бу йил 80 нафар ўқувчи қабул қилдик. Марказимиз тараққиётига АҚШ, Буюк Британия ва Олмония элчихоналари, бир қанча халқаро ташкилотлар яқиндан ёрдам бермоқда. Мен ўндан ортиқ миллат вакиллари ўқиб, меҳнат қилаётган жамоамиз номидан шаҳримиз аҳлини «Дўстлик» ордени ва қутлуғ тўй билан табриклайман!

«Халқ сўзи» мухбири
Янгибой ҚЎЧҚОРОВ
ёзиб олди.

Мактабга грант

ЮНЕСКО мактаблар уюшмасининг аъзоси бўлган Бухородаги 8-ўрта мактабга Очиқ жамият институти томонидан уч ярим минг доллар миқдорида грант тақдим этилди.

— Ушбу маблағларга мебеллар, ўқув дарсликлари, кўргазмали қуроллар, бадиий адабиётлар харид қилинди, — деди мактаб директори Рустам Остонов «Туркистон-пресс» мухбирига. — Бундан ташқари иккита ўқув хоналари жиҳозланди. Болалар санъат, мусиқа, адабиёт йўналишлари бўйича индивидуал фаолликни кўзда тутувчи «Step-by — step» («Қалам-бақалам») махсус дастури бўйича таҳсил олишади.

«Қонунга бўйсуниб яшашни турмуш тарзига айлантирмас эканмиз, жиноятчиликнинг олдини олиш муаммо бўлиб қолаверади».

Ислом КАРИМОВ.

МАҚСАД ЖАЗОЛАШ ЭМАС, ТАРБИЯЛАШ

ёхуд жиноят қонунчилигида мусодара институтининг барҳам топиши ҳақида

Жиноят қонунчилиги ҳам давр, замон, сиёсат ўзгариши боис янгиланиб туриши табиий ҳол. Унда баъзи жазо институтлари чекланиб, янгиларига эҳтиёж туғилади. Жумладан, айбдор шахснинг мулкини мусодара қилиш ўз ўрнини ярашув, ўз айбини тан олиб, жиноятни очишга фаол ёрдам бериш ёки етказилган моддий зарарни қоплаш институтларига берди. Зеро, республикамизда одил судловни халқаро тажрибалар ва миллий менталитет асосида шакллантириш мақсад қилиб қўйилган ва бугунги кунда жиноий жазони либераллаштириш борасида жадал ислоҳотлар олиб борилмоқда. Чунки ҳар қандай давлатнинг қай даражада демократлашганлигини муайян маънода айбдорларга нисбатан жазо санкцияларининг қўлланишидан ҳам билса бўлади. Чунончи, жиноят қонунчилигида қайд этилганидек, мулкни мусодара қилиш бу ҳукм қилинган шахс мулкининг барчаси ёки тегишли қисмини ҳеч қандай тўловсиз бегоналаштириб, мажбурий тарзда давлат ҳисобига ўтказишдир. Мазкур институт илгари қўшимча жазо сифатида кенг қамровда, чекланмаган даражада қўлланилган. Мавзуга ойдинлик киритиш мақсадида, Ўзбекистон ССРнинг 1954, 1962 ҳамда Ўзбекистон Республикасининг 1994, 2001 йилларда нашр этилган Жиноят кодексларини қиёслаб кўриш мумкин.

1954 йилда чоп этилган Ўзбекистон ССР ЖКнинг умумий қисмидаги 5 та моддасида мулк мусодараси тушунчасига таъриф берилиб, махсус қисмининг 69 та моддасида эса мулкий мусодара қўшимча жазо сифатида татбиқ этилиши белгилаб қўйилган.

1962 йилда нашр қилинган Ўзбекистон ССР ЖКнинг умумий қисмидаги 4 та моддасида мулк мусодарасига бевосита таъриф берилган. Кодекс махсус қисмининг 44 та моддасида у қўшимча жазо тури тариқасида қўлланилиши мустаҳкамлаб қўйилган эди. 1994 йилдаги Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг умумий қисмида эса 3 та моддада мулк мусодарасининг таърифи келтирилган. Ушбу кодекс махсус қисмининг 58 та моддасида эса мусодара қўшимча жазо сифатида қўлланилиши кўрсатилган.

2001 йилда чоп этилган Ўзбекистон Республикасининг янги ЖКда мусодара институтига тўлиқ барҳам берилган. Яъни, ундан воз кечилган. Қўшимча жазо чораси сифатида мулк мусодараси бирорта моддада ҳам белгиланмаган. Чунки мусодара институти жиноят қонунчилигида ўзини оқламади. Жиноятнинг олдини олишда ҳам, ижтимоий хавфли қилмиш содир этган шахсни қайта тарбиялашда ҳам самара бермади. Шу боис янги кодексда инсонни руҳан синдириш, бадном қилиш эмас, аксинча, уни тарбиялаш етакчи ўринга қўйилди. Жиноят кодексида мулкни ҳимоя қилиш унинг асосий вазифалари сирасига киритилди. Мусодара ўрнига ярашув, ўз айбини тан олиб, жиноятни очишга фаол ёрдам бериш ёки етказилган моддий зарарни қоплаш каби таъсирчан, самарали институтлар жорий этилди.

Юқоридаги қиёслардан ҳар бир даврнинг сиёсий муҳити қонунларга ҳам бевосита таъсир этишини кўриш мумкин. Эътибор қилинг, 1954 йилдаги ЖКда 28 та моддада белгиланган мусодара чоралари давлатга қарши жиноятларга, 12 таси ҳарбий жиноятларга, 16 та моддадаги мусодара эса хўжалик жиноятларига нисбатан қўшимча жазо сифатида қўлланган. 1962 йилдаги ЖКнинг 13 та моддасида кўрсатилган мусодара давлатга қарши жиноятларга, 8 таси социалистик мулкка қарши, 12 таси хўжалик жиноятларига нисбатан қўшимча жазо тариқасида тайинланиши назарда тутилган. Бу даврда жиноят қонунчилигида жазо қўллашнинг мусодара институти муҳим ўрин тутарди. Негаки, тузумнинг ўзига хос мантиқсизлиги шундай эди: «Ҳамма нарса бизники ва ҳеч нарса бизники эмас». Яъни, жамият йўқсиллар, камбағаллар синфидан ташкил топганди. Мустабид тартибот мулкдорлар синфини шакллантиришдан манфаатдор бўлмаган.

Тўғри, мазкур кодексларда фуқароларнинг мусодара этилиши мумкин бўлмаган мулклари рўйхати қонунлаштирилган. Бироқ бу қонунлар деярли ишламаган. У фақат назарий жиҳатдан мавжуд эди, холос. Лекин назария амалиётсиз ҳеч нарса эмаслиги илмда ўз исботини топган. Ўша давр жиноят қонунининг самара бермаганлиги уларнинг қуруқ назарийлашганлиги, суд органлари ҳукм қилинган шахсни тарбиялашдан кўра жазолашни мақбул топганлигида ҳам кўринади.

1994 йилдаги ЖК талаб даражасида такомиллаштирилмади. Шу боис эски жиноят кодексидан мерос бўлиб ўтган аксарият ҳуқуқий механизмлар қисман ўз кучини сақлаб қолганди. Хусусан, мусодара қўшимча жазо сифатида қўлланилиб келинган. Кодекснинг 13 та моддасида давлатга қарши жиноятларга нисбатан мусодара қўшимча жазо сифатида белгиланган. Фуқароларнинг шахсий мулкларига қарши жиноятларга нисбатан мусодаранинг қўшимча жазо сифатида қўлланилиши 1962 йилдаги ЖКга нисбатан 3 тага кўпайган. Хўжалик жиноятларига нисбатан 18 та, жамоат тартиби ва хавфсизлигига қарши жиноятларга нисбатан эса 13 та моддада мусодара қўшимча жазо тариқасида татбиқ этилган. Тўғри, ушбу кодекс аввалгиларидан талай ижобий жиҳатлари билан фарқ қилади. Бироқ уни мукаммал дейиш қийин.

Янги жамиятга асос солиниши муносабати билан, бошқарув тизимининг тубдан ислоҳ этилиши, одамларимиз онгида мулкка бўлган муносабатнинг ўзгариши, хусусийлаштириш жараёнининг кенг қамровда татбиқ этилиши, одил судловни амалга оширишга жиддий эътибор берилиши каби омиллар барча мулк шаклининг қонуний муҳофазасини таъминлади. Шахс манфаати давлат манфаатидан устун қўйилди. Суд идоралари олдига ижтимоий қилмиш содир этган фуқарони жазолашдан кўра, уни тарбиялаш чорасини кўриш вазифаси юкланди. Айниқса, хусусий мулкка дахл этишда фақат қонунларга қатъий риоя қилиш лозимлиги тўла асосланди.

Хусусий мулк бошқа мулк шакллари каби дахлсиз деб эътироф этилиб, конституциявий мақомда мустаҳкамланди. Зеро, Президентимиз Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 2001 йил 29 августдаги олтинчи сессиясида сўзлаган «Адолат қонун устуворлигида" маърузасида мазкур соҳадаги ислоҳотларнинг тамал тошини қўйди. Яъни жиноий жазоларни енгиллаштиришни либераллаштириш борасидаги аниқ таклиф ва йўналишларни белгилаб берди.

Ушбу ислоҳотлар бугунги кунда ўз самарасини бермоқда. Давлат шахсни содир этган ижтимоий хавфли қилмиши учун ҳам жисмоний, ҳам моддий томондан бадном қилишдан наф кўрмайди. Аксинча, уни қайта тарбиялаш чорасини қўллаб, айбига яраша адолатли жазо тайинлаш орқалигина мақсадга эришади. Шахсни адолатсиз жазолаган билан жиноят камаймаслиги тажрибадан маълум. Ҳолбуки, шахсга нотўғри жазо қўллаб, унинг мулкини мусодара қилиш оила аъзоларининг қалбида давлатга нисбатан адоват туғдиришини Президентимиз юқоридаги маърузасида ўринли танқид қилган эди.

Шу ўринда давлат ва фуқаро бир-бири билан мустаҳкам қонуний асосда боғлиқ ягона механизм эканлигини эслатиб ўтиш жоиз. Фуқароларнинг яшаш даражаси қанчалик юқори бўлса, давлат шунчалик манфаат кўради. Сабаби — давлат даромадининг аксарият қисми жисмоний ва юридик шахслардан олинадиган солиқлардан иборат эканлиги маълум. Шунингдек, кучли ижтимоий ҳимоя ҳам фақат давлат томонидан амалга оширилиши инкор этиб бўлмайдиган ҳақиқат.

Давлат томонидан қабул қилинган қонунларга фуқаролар, ким бўлишидан қатъи назар, оғишмай амал қилиши, ўз фаолиятларини қатъий тарзда қонун асосида йўлга қўйиши керак. Қонун олдида барча тенгдир.

Жиноят қонунчилигидаги амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳеч кимнинг жиноят содир қилишига имконият бермайди. Аксинча, уларнинг айбига яраша қонунда назарда тутилган жазонинг муқаррарлигини белгилайди.

Муҳими, истиқлол шарофати туфайли биргина жиноят қонунчилигида амалга оширилган юқоридаги қонуний имконият ва миллий афзалликларни қиёсий усулда тарғиб этиш лозим. Шунингдек, суд органларининг вазифаси фақат жазолаш эмас, балки адашган шахсларни тарбиялашни етакчи ўринга қўйишини фуқароларимизга яна бир бор таъкидлаш ҳам эътиборга молик масаладир.

Эшмуҳаммад ҚОДИРОВ,
Адлия вазирлиги ҳуқуқий сиёсатни мувофиқлаштириш ва ўқув муассасалари бошқармаси бош маслаҳатчиси.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ

ТОШКЕНТ ИСЛОМ УНИВЕРСИТЕТИ

аспирантурага 2003 йил учун 240000 «Шарқшунослик фанлари» мутахассислигининг қуйидаги йўналишлари бўйича кундузги бўлимга қабул эълон қилади:

240001 — ДИНШУНОСЛИК НАЗАРИЯСИ;
240002 — ИСЛОМ ТАРИХИ ВА МАНБАШУНОСЛИГИ;
240003 — ИСЛОМ ҲУҚУҚИ.

Ҳужжатлар 2003 йил 20 октябргача қабул қилинади.
Кириш имтиҳонлари 2003 йил 25 октябрдан бошланади.

Керакли ҳужжатлар:

- олий ўқув юрти ректори номига ариза;
- шахсий варақа;
- таржимаи ҳол;
- иш жойидан тавсифнома;
- мутахассислик бўйича реферат;
- рефератга бўлғуси илмий раҳбар томонидан ёзилган тақриз;
- диплом ва баҳолардан нусха;
- паспорт ва меҳнат дафтарчасининг нусхаси;
- тиббий маълумотнома (Ф-086);
- турар жойдан маълумотнома;
- фотосурат (3х4, 4 дона);
- конверт;
- тезтиккич.

Мурожаат учун манзил:
Тошкент ш., Абдулла Қодирий к., 11-уй, 3-қават, 321-хона.

Телефонлар: 144-00-56, 41-19-14.

7938Н/1969

UzbekLeasing International AO

«ЎЗБЕК ЛИЗИНГ ИНТЕРНЕЙШНЛ А.О.»

Ишбилармон ва тадбиркор жаноблар диққатига!

2003 йил 17, 19 ва 22 сентябрь кунлари соат 11.00 да Сурхондарё вилояти тадбиркорлар маркази биносида ўтказиладиган аукцион савдоларига «Ўзбек Лизинг Интернейшнл А.О.» томонидан тақдим қилинган қуйидаги кўчмас мулк иншоотлари сотувга қўйилади.

1. **Ангор тумани, Ангор қишлоғининг Навоий кўчасидаги 145 га майдонда жойлашган нон комбинати ва унга тегишли бўлган барча бино ва иншоотлар.** ***Бошланғич нархи — 60 000 000 сўм.***
2. **Термиз шаҳри, А.Қаҳҳор кўчасида жойлашган Термиз шаҳар матлубот улгуржи харид шўъба корхонасига тегишли бино ва иншоотлар.** ***Бошланғич нархи — 85 405 792 сўм.***

ИМКОНИЯТИНГИЗНИ БОЙ БЕРМАНГ!

Савдода қатнашиш учун харидорлар объект бошланғич баҳосининг 10 фоизи миқдорида гаров пули тўлаши шарт.

Гаров пули савдо ғолиби бўлмаган харидорларга қайтариб берилади. Аукцион савдолари бўйича харидорлардан аризаларни қабул қилиш савдо бошланишидан 1 соат олдин тўхтатилади.

Ушбу объектларга қизиқиши бор хорижлик сармоядорлар, ишбилармон юртдошларимиз Республика Кўчмас мулк биржасининг Сурхондарё вилояти филиалига мурожаат қилишлари мумкин. Биржа ҳисоб рақами: **20210000300427327001, Термиз ш., «Алоқа» банки, МФО 00967.**

Мурожаат учун манзил: Термиз шаҳри, Ф. Хўжаев кўчаси, Тадбиркорлар маркази биноси, 2-қават, 8-хона, Республика Кўчмас мулк биржаси Сурхондарё вилояти филиали.

Маълумот учун телефонлар: 3-09-41, 7-25-49, 7-24-58.

7944R/2012

O'ZSANOATQURILIShBANK
Кўпларни танишади — муносибларни танлашади !

"TEZINTOM" ЎЗБЕКИСТОН-ГЕРМАНИЯ ҚК

TEZINTOM

ЎЗ ХАРИДОРЛАРИГА ИЛҒОР ТЕХНОЛОГИЯЛАР АСОСИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ҚУРИЛИШ АНЖОМЛАРИНИНГ ЎТА ЗАМОНАВИЙ ТУРЛАРИНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:

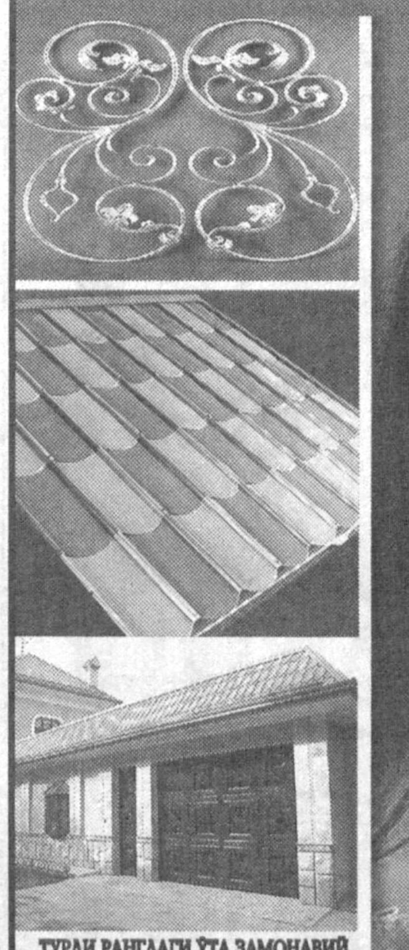

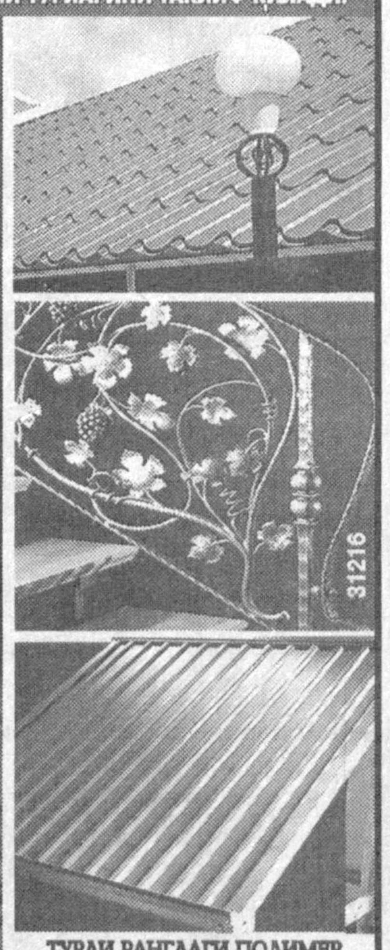

31216

ТУРЛИ РАНГДАГИ ЎТА ЗАМОНАВИЙ ТОМ ЁПҚИЧ АНЖОМЛАРИДАН ИБОРАТ БЎЛМИШ ТОМЛАР ТЎЛИҚ КОМПЛЕКТЛАРИНИ ТОПШИРИШ

- Варақсимон ва доналик металлочерепицалар
- Майда тароқли уч хил турдаги профнастил (профил баландлиги 19 мм)
- Кўп турдаги аксессуарлар (том пардози элементлари). Металлочерепица ва профнастил узунлиги 0,95 дан 12 метргача. 1 квадрат метр маҳсулотнинг вазни 4, 5 кг. Том анжомларини барчаси ғарб ускуналарида чет эл хом ашъёсидан тайёрланади.

ДЕВОР ВА ОСМА ШИФТ ДЕКОРАТИВ ПАНЕЛЛАРИ, ЎРНАТГИЧ ЭЛЕМЕНТЛАРИ БИЛАН БИРГАЛИКДА

Турли рангдаги полимер қопламалик, қалинлиги 0,5 ммлик пўлатдан ясалган.

ТУРЛИ РАНГДАГИ ПОЛИМЕР ҚОПЛАМАЛАРИ БИЛАН БЕЗАК БЕРИШ

"МЕЕН" (Германия), фирмаси технологияси асосида агрессив муҳитта металл ва электр ўтказувчи пластмасса маҳсулотларига.

ГЕРМАНИЯНИНГ "НЕВО" ФИРМАСИ УСКУНАСИДА ТАЙЁРЛАНГАН ЮКСАК БАДИИЙ САВИЯДАГИ НОЁБ МЕТАЛЛ МАҲСУЛОТЛАРИ

Жимжимадор панжаралар, суянчиқлар,ғаройиб дарвозалар, қандиллар ва бошқа гўзал буюмлар.

Манзил: Тошкент ш., Муҳитдинов к., 1(ТОЭМЗ–1). Мўлжал: "Буюк Ипак йўли" м. ст.

"ТЕЗИНТОМ" қўшма корхонаси маҳсулотларининг нархлари сезиларли камайтирилган

Тел.: (998-71) 162-42-47, 162-78-59, 162-42-74. Факс 162-41-05. E-mail: tezintom@globalnet.uz

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИ

қуйидагиларни ишлаб чиқариб, етказиб бериш бўйича ТЕНДЕР ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

- ***ПЎСТИН (ПОЛУШУБОК);***
- ***ЁМҒИРПЎШ (ПЛАЩ-НАКИДКА);***
- ***ҚИШГИ БОШ КИЙИМ (ҚОРАКЎЛ, ЦЕГЕЙКА ТЕЛПАГИ);***
- ***ТРИКОТАЖ ШАРФ ВА ПЕРЧАТКАЛАР;***
- ***ПИМА (ВАЛЕНКИ).***

Ҳужжатлар эълон чоп этилган кундан бошлаб 20 кун давомида қабул қилинади.

Маълумот олиш ва тендер ҳужжатларини тайёрлаш бўйича қуйидаги телефон орқали мурожаат қилиш мумкин: 120-76-60, оператор: 120-76-00, қўшимча: 26-09, 26-11.

7925Н/1986

Манзил: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон шоҳкўчаси, 3-уй.

«Қўқон суперфосфат заводи» ОАЖ

Аммонизация цехи узелларини қайта қуриш, аммонийлашган суперфосфатни қуритиш ва классификациялаш (элаш) қадоқлаш бўйича қурилиш-монтаж ишларини ўтказиш мақсадида савдо танлови эълон қилади.

СМЕТА БАҲОСИ:

- *капитал сарф — 1033,8 минг сўм;*
- *қурилиш-монтаж ишлари — 506,77 минг сўм*

1991 йил баҳосида.

Қурилиш-монтаж ишларини олиб бориш учун танлов ишида қатнашувчи ташкилот, корхоналар таклиф қилинади.

Танлов комиссияси учун ҳужжатларни қуйидаги манзилга юбориш таклиф этилади ва бир ой ичида қабул қилинади:

713013, Фарғона вилояти, Қўқон шаҳри, Давронбек кўчаси, 87-уй, «Қўқон суперфосфат заводи» ОАЖ.

7898R/1934

Ташкилот ва корхоналар диққатига!

Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси пудрат савдоларини ташкил этиш (тендер) бўйича республика бошқармасининг

НАМАНГАН ВИЛОЯТИ ФИЛИАЛИ

қуйидаги иншоотга очиқ танлов савдоси (тендер) ўтказилишини эълон қилади.

1. **Наманган вилояти, Поп туманининг собиқ 23-кон ҳудуди экология вазиятини соғломлаштириш учун заҳарланган шахта сувларини кўмиш.**

Ишларни тугаллаш муддати — 600 кун.
Буюртмачи — Тошкент шаҳри, Амир Темур кўчаси, 99-уйда жойлашган, Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг капитал қурилиш бошқармаси.
Телефон: 35-03-59.
Қурилиш ишлари давлат инвестиция маблағлари ҳисобидан молиялаштирилади.

Ташкилот ва корхоналар қуйидаги шартларга: етарли касбий ва техникавий малакага, объект қийматининг камида 20 фоизи миқдорида бўш айланма маблағига, молиявий имкониятлар ва материаллар заҳирасига, ишчи кучи ресурсларига, шартнома тузишга лаёқатли юридик ҳуқуққа эга, тажрибали ва ишончли бўлишлари шарт.
Савдода қатнашиш ва тендер ҳужжатларига эга бўлиш учун сўровнома билан савдо ташкилотчиси — пудрат савдоларини ташкил этиш (тендерлар) бўйича республика бошқармасининг Наманган вилояти филиалига, қуйидаги манзилга: ***Наманган шаҳри, А.Навоий кўчаси, 36-уй (Матбуот уйи, 4-қават) иш кунлари соат 10.00дан 17.00гача мурожаат қилиш мумкин. Тел./факс: (8-36922) 6-14-50, 6-47-91.***

Тендер ҳужжатларининг битта тўплами нархи — 30000 сўм.

Таклифлар (оферталар) савдо ташкилотчиси томонидан юқоридаги манзилда қабул қилинади. Таклифлар (оферталар)ни савдо ташкилотчисига тақдим этишнинг охирги муддати — оферталар очилиш куни ва соати. Таклифлар очилиши эълон матбуотда чоп этилгандан бошлаб ўттиз кундан кейин соат 14.00да қуйидаги манзилда ўтказилади: Наманган шаҳри, А.Навоий кўчаси, 36-уй (Матбуот уйи, 3-қават, мажлислар зали).

Газетанинг шу йил 1 сентябрь сонида эълон қилинган танлов савдосидаги «Резаксой» сув омбори тўғонининг 1-босқичи қурилиш ишлари муддати 365 кун ўрнига 2 йил (730 кун) деб белгиланди.

7902Н/1942

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши Академияси жамоаси академиянинг ҳуқуқий ишлар бўйича маслаҳатчиси Хуршида Каримовага волидаи муҳтарамаси

Роҳила ая АҲМЕДОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент вилоят судлари жамоалари жиноят ишлари бўйича Янгийўл шаҳар судининг судьяси Камолиддин Халиловга укаси

Жамолиддин ХАЛИЛОВнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

EPIC

INVITATION TO TENDER

THE STATE COMMITTEE FOR STATE PROPERTY MANAGEMENT AND ENTREPRENEURIAL SUPPORT OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

herebyannounces on the basis of the Resolution of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan #185 dated April 17, 2003, with the assistance of the EPIC, European Privatization & Investment Corporation as the advisor, the following twoindividual Tenders

Public Tender for privatization sale of a 30% share package in JSC "KYZYLKUMCEMENT"

Public Tender for privatization sale of a 25% share package in JSC "AKHANGARANCEMENT"

The Tender for JSC "KYZYLKUMCEMENT" is for the sale of 271,402 shares of common stock constituting the aggregate of 30% of the Company's total issued shares. The Tender for JSC "AKHANGARANCEMENT" is for the sale of 61,612 shares of common stock constituting the aggregate of 25% of the Company's total issued shares.

KYZYLKUMCEMENT is located in NavoiyRegion, about 550 km South West of Tashkent. It began its operation in 1977and uses dry process. KYZYLKUMCEMENT is the largest cement plant in Uzbekistan with a nominal production capacityof 3,080,000 tons. In 2002 KYZYLKUMCEMENT sold 1,617,000 tons of cement, of which 89% in Uzbekistan and 11% abroad. The Company's share on domestic market is about 40%.

AKHANGARANCEMENT is located 65 km South East of Tashkent. It is the second largest cement plant in Uzbekistan both in terms of capacityand production level. Annual production capacity is 1,736 thousand tons. It operates with four production lines, using wet process. In 2002 AKHANGARANCEMENT sold 1,033,700 tons of cement, of which 95% in Uzbekistan and 5% abroad. The Company's core market is Tashkent region.

Investors interested in participating in the Tenders must first submit a properly completed Application and Confidentiality Statement, which will be distributed together with a brief Company Profile upon request by contacting one of the addressees indicated below.

The Tender Documentation package including Information Memorandum, Tender Rules, Draft Share Purchase Agreement and Bid Form can be obtained upon paying as indicated in the Application, returning the filled in and signed Application and Confidentiality Statement and the document confirming the payment to one of the addressees stated below. The Tender Documentation can be purchased until October 9, 2003.

The Bid Submission Deadline deadline is December 9, 2003.

For all issues relating tothe Tenders, please contact:

CCPB, Case-by-Case Privatization Bureau
State Property Committee Bldg., 17th Floor
Uzbekistanskaya Str. 55
700003 Tashkent, Uzbekistan

EPIC, European Privatization and Investment Corporation
Plössigasse 8
A-1040 Vienna, Austria

Attention:	**Mr. Ulugbek Vahabov** **Director General**
Telephone:	**+998 (71) 139 22 51**
Fax:	**+998 (71) 139 22 79**
E-mail:	**ccpbuz@mail.tps.uz**

Attention:	**Mr. Wolfgang A. Herritsch** **Director**
Telephone:	**+(43 1) 501 1916**
Fax:	**+(43 1) 501 199**
E-mail:	**wolfgang.herritsch@epicinvest.com**

EPIC

ТЕНДЕРДА ИШТИРОК ЭТИШ УЧУН ТАКЛИФ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ МУЛКИНИ БОШҚАРИШ ВА ТАДБИРКОРЛИКНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 17 апрелдаги 185-сонли қарорига мувофиқ, Europen Privatization & Investment Corporation (EPIC) компаниясини маслаҳатчи сифатида жалб этган ҳолда иккита бир-биридан алоҳида мустақил тендерлар ўтказилишини эълон қилади:

«ҚИЗИЛҚУМЦЕМЕНТ» ОАЖ 30 фоиз акцияларини хусусийлаштириш бўйича очиқ тендер

«ОҲАНГАРОНЦЕМЕНТ» ОАЖнинг 25 фоиз акцияларини хусусийлаштириш бўйича очиқ тендер

«ҚИЗИЛҚУМЦЕМЕНТ» ОАЖ бўйича тендер корхона томонидан чиқарилган барча акцияларнинг 30 фоизини ташкил этувчи 271 402 эгасининг номи ёзиладиган оддий акцияларни таклиф этади. «ОҲАНГАРОНЦЕМЕНТ» ОАЖ бўйича тендер корхона томонидан чиқарилган барча акцияларнинг 25 фоизини ташкил этувчи 61 612 эгасининг номи ёзиладиган оддий акцияларни таклиф этади.

«ҚИЗИЛҚУМЦЕМЕНТ» ОАЖ Тошкентдан 550 км жанубий ғарбдаги Навоий шаҳрида жойлашган. 1977 йилда ишга туширилган бу завод цементни қуруқ усулда ишлаб чиқаради. «ҚИЗИЛҚУМЦЕМЕНТ» ОАЖ Ўзбекистондаги энг катта цемент заводи бўлиб, у бир йилда 3 080 000 тонна цемент ишлаб чиқариш қувватига эга. 2002 йилда корхона 1 617 000 тонна цемент сотган, ундан 89% Ўзбекистоннинг ички бозорида сотилган, 11% эса ташқи бозорга экспорт қилинган. Корхонанинг ички бозордаги улуши 40% дан ошади.

«ОҲАНГАРОНЦЕМЕНТ» ОАЖ Тошкент шаҳридан 65 км жануби-шарқда жойлашган. У Ўзбекистонда ишлаб чиқариш қуввати жиҳатидан ҳам, ишлаб чиқариш ҳажми жиҳатидан ҳам иккинчи ўринда турадиган заводдир. Заводнинг бир йиллик ишлаб чиқариш қуввати 1 736 000 тонна цементни ташкил қилади. Ишлаб чиқариш тўртта линияда ҳўл усулда амалга оширилади. 2002 йилда «ОҲАНГАРОНЦЕМЕНТ» ОАЖ 1 033 700 тонна цемент сотган, шундан 95% Ўзбекистоннинг ички бозорида сотилган, 5% ташқи бозорга экспорт қилинган. Заводнинг асосий маҳсулот сотиш бозори Тошкент шаҳри ва вилояти ҳисобланади.

Тендерда иштирок этиш истаги бўлган сармоядорлар сўровномага жавобан корхона тўғрисида умумий маълумот билан биргаликда юбориладиган тендерда иштирок этиш аризасини ҳамда махфийликни сақлаш тўғрисида билдиришномани тегишли тарзда тўлдириб тақдим этишлари шарт. Сўровномаларни қуйида келтирилган масъул шахслардан бирига кўрсатилган манзилгоҳлар бўйича юбориш мумкин.

Корхона тўғрисидаги информацион меморандум, тендерни ўтказиш қоидалари, акцияларни сотиб олиш шартномаси лойиҳаси ва тендер таклифи шаклини ўз ичига олган тендер ҳужжатлари аризада кўрсатиб ўтилганидек тўлов амалга оширилганидан кейин қуйида келтирилган масъул шахслардан бирининг манзилгоҳларига тўлдирилган ва имзоланган ариза ҳамда махфийликни сақлаш тўғрисида билдиришномани тақдим этилганидан сўнг олиниши мумкин. Тендер ҳужжатларини сотиб олиш муддати 2003 йилнинг 9 октябрида тугайди.

Тендер таклифларни қабул қилиш муддати 2003 йилнинг 9 декабрида тугайди.

Тендер ўтказилиши билан боғлиқ бўлган барча масалалар бўйича тендер ташкилотчиси вакилларига қуйидаги манзилгоҳлар бўйича мурожаат этишингизни сўраймиз:

Якка хусусийлаштириш лойиҳаларини амалга ошириш бюроси, Ўзбекистон Республикаси, Тошкент шаҳри, 700003, Ўзбекистон шоҳкўчаси, 55-уй.
Давлат мулки қўмитаси биноси, 17 қават

European Privatization and Investment Corporation EPIC,
Австрия, Вена А-1040
Plössigasse 8

Эътиборига:	**Улуғбек Каримович Вахабов,** **бош директор**
Телефон:	**+998 (71) 139-22-51.**
Факс:	**+998(71)139-22-79.**
Эл. почта:	**ccpbuz@mail.tps.uz**

Эътиборига:	**Вольфган Хєрритч,** **Директор**
Телефон:	**+(43 1) 501 1916.**
Факс:	**+(43 1) 501 199.**
Эл. почта:	**wolfgang.herritsch@epicinvest.com**

Халқ сўзи

Шеърхонлик

Бердақ миллий музейи

Навқирон Нукуснинг гул чиройига
Кўрк қўшмоқда Бердақ миллий музейи.
Истиқлолнинг юлдузлари, ойига
Кўрк қўшмоқда Бердақ миллий музейи.

Бердақ орзу қилган хур замон келиб,
Нукусга тўрт ёндан кўп меҳмон келиб,
Меҳнаткаш диёрга шараф-шон келиб,
Кўрк қўшмоқда Бердақ миллий музейи.

Тарих гувоҳ: ёмон кимсалардан доғ
Қолса, яхшилардан ёдгор эрур боғ.
Пойтахтимда гуллар очилиб бу чоғ
Кўрк қўшмоқда Бердақ миллий музейи.

Бугун байрам келди Орол бўйига,
Уланлар уланиб қўшиқ-куйига,
Нукусимнинг етмиш йиллик тўйига
Кўрк қўшмоқда Бердақ миллий музейи!

Тўлибой ҚОБУЛОВ,
Қорақалпоғистон халқ шоири.

Нукусим

Чор тараф таралди
хабар тўйингдан,
Арзир минг ўргилсам
қадди-бўйингдан,
Мушк-анбар уфурар
ҳар бир уйингдан,
Беш кетаман
камолингга Нукусим,
Гўзаллигу жамолингга
Нукусим!

Ул олтин воҳага ярашган холсан,
Мустақиллик боис бахтли, хушҳолсан,
Морол қизларингдек юзлари олсан,
Беш кетаман камолингга Нукусим,
Гўзаллигу жамолингга Нукусим!

Буюк Бердақ, Ажиниёз армони,
Жўлмирзада сўздир дарднинг дармони,
Ҳар қадамда яшнар Аму эҳсони,
Беш кетаман камолингга Нукусим,
Гўзаллигу жамолингга Нукусим!

Булбулзабон шоирларнинг кони бу,
Ибройимнинг танидаги жони бу,
Қаҳрамон Тўлакнинг сўнмас шони бу,
Беш кетаман камолингга Нукусим,
Гўзаллигу жамолингга Нукусим!

Узун бўлсин умри Юртбошимизни,
Меҳру ҳурмат билан қўллайди сизни,
Шеърин ёзди Эркин хўплаб қимизни,
Беш кетаман камолингга Нукусим,
Гўзаллигу жамолингга Нукусим!

Ошиқ ЭРКИН,
Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

Авлодлар хотираси муқаддас.

Рашид ГАЛИЕВ олган сурат.

Термизнинг йўлбарси, бўрилари, туяқушлари

Табиат ва биз

Термиз ҳайвонот боғидаги энг томошабоп жонивор – йўлбарс. У ёз чилласидан касал бўлмай чиққанидан кўнгли чоғ. Эрталабки салқинда «ҳовлиси» — қафасида югургандай бўлади. Дағал панжалари билан калта, тўмтоқ тумшуқларини гўёки ювади. Сўнг бир мунча вақт қибла томондан оқиб ўтаётган Амударё томон термилиб қолади. Ана шундай пайтда қафасга яқинлашган одамни у хуш кўрмай, ириллаб қарайди. Ҳатто, эрталаб бериладиган емишига қарамасдан дарё томон узоқ термилади.

Бу йўлбарс Тошкент ҳайвонот боғидан келтирилганидан бери шундай тундроқ. Термизда у болалади. Бирданига олтита туғди. Лекин болалари чала экан — ҳаммаси ўлиб кетди. Тошкент ҳайвонот боғидагилар унинг «бўғоз» эканлигини билишмаган. Машинага юклашдан олдин уни ухлатиш учун, чамаси, наркоз беришган. Йўлбарснинг чала туғишини мутахассислар шундан деб билишмоқда.

Ҳайвонот боғи ходимлари бўлса шу йўлбарсдан хавотирда. Айниқса, нобуд бўлган болаларини ҳалигача унутолмаган она йўлбарсга ачинишади. Кўнглини ёзмоқ учун шу кузда уни ҳатто, Тошкентга олиб бориб келишмоқчи. Ахир ўзига муносиб йўлдошнинг ҳидидан түйса, болалари бақувват бўлиб туғилар...

Ҳайвонот боғида бўриларни тўр қафасга ташлашгани учун улар аразлаганини яшириб ўтирмайди. Қафас узра асабий юра бошлайди. Елкасидаги жунлари ҳурпаяди. Бу гал эса бўриларни биз сал бошқачароқ — хотиржамроқ ҳолатда кўрдик.

Бўрилар болалади. Боласини она бўридан кўра эркак бўри кўпроқ яхши кўрар экан. Она бўри — эмизади, эркагичи? Эркаги боласини ялайди, «тарайди». Тоза жойга кўчиради. Гўшт чайнаб беради.

Ҳаммасидан туяқушнинг яшаш, кўпайиш тарзи ғалатироқ. Туяқуш қиш чилласи бошланиши билан тухум қўяди. Қорни тўқ бўлса, уч кунда бир марта тухум босади. Сўнг уни кўздан панароқ жойга жамлаб боради. 16 тага етгандан сўнг туяқушнинг эркаги тухум босади. Аслида туяқушнинг эркагиданда баднафс жонзот йўқ. Қорни очиб, бирор егулик тополмаса, ўз тухумини ея бошлайди. Агар урғочи туяқуш ҳушёр бўлмаса, нортуяқуш босиб ётган тухумининг ҳаммасини еб қўяди.

Туяқушнинг бўйи баланд бўлгани билан фаросати ҳаминқадар. Вазни бир-бир ярим килограмм келадиган жўжаларини босиб ўлдириб қўйиши ҳеч гап эмас. Ҳайвонот боғидагилар шунинг учун ҳам туяқушларга алоҳида эътибор билан қараб борадилар.

Ҳа, бу рангин олам ана шундай ғаройиб. Тирик табиат эса ҳар доим сир-синоатга тўлиқ.

О.УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

GURUNG

Меҳмон

«Гап йўқ»

— дейди республика ҳажвчи ёзувчилари «Олтин қалам» ва «Тилла чойнак» мукофотлари совриндори Муҳаммад Очил

— Муҳаммад ака....

— Шошманг, Саиджон. «Гурунг»ни қайта тиклабсиз, раҳмат. Энди биздан ҳам андак эшитинг. Ўзбекнинг гурунгида ҳикмат кўп. Гурунг ижод аҳлига таомга мазза киритадиган туздек, ўт олдирадиган тутантириқдек зарур нарса. Гапнинг пўсткалласи аллома Ғафур Ғулом Бешёғоч бозори-ю Қумлоқ чойхонасида, Саид Аҳмад домла Дўрмонда, Неъмат Амин Бухорода, Анвар Муқимов ва Анвар Обиджон Бағдоду Олтиариқда одамлар гурунгига қулоқ тутишмаса қўниқўнжидан кулги-табассум тўкиладиган ажойиб асарлар қаёқда эди!? Шу боис, қаламкашликни истаган ҳар бир киши кундузи кўзойнак тақиб, кечаси қўш фонар кўтариб, гурунгга илҳақ ҳолда бедор юришлари керак. Демак, «гурунг»ингизга гап йўқ...

— Илҳомингизга жиддий туртки берибдида «Гурунг»гимиз.

— Қайси Илҳом?! Ҳа-а, у маънодами?! Яхши гурунгдан сўнг, тўғриси «Илҳом» деган эски танишимга дуч келгандай бўламан. «Шайтон операцияси», «Бермуд учбурчаги», «Нишонга теккан ўқ», «Ҳажв гулдастаси», «Қуллуқ», «Шапалоқ» каби ҳажвий тўпламларининг дунёга келиши, гапнинг очиғи, «Илҳом» деган қадрдонимнинг муруввати туфайли эди. Худо хоҳласа «Гурунг» гуриллаб турса, уларнинг сафига янгиси қўшилади.

— Устоз кўрмаган шогирд ҳар мақомга...

— Йўрғалашимизга юқорида санаган устоз адибларимиз йўл қўйишмаган. «Муштум» билан «бошимни силашган»... Аллома Ғафур Ғуломдан қолган «Шумбола чойхонаси»да чопқиллаб юриб қилган хизматимга «Тилла чойнак» билан «Олтин қалам»ли бўлдим!

— Яқинда пенсияга чиқармишсизми?

— Ҳар қандай узунқулоқ миш-миш замирида зирапчадек бўлса-да ҳақиқат ётади. Киши иложи бўлса-ку ҳамиша қирчиллама ёшда оёқ тираб тураверади. Гап «пенсия»га яқинлашиш хавфи эмас. Тўғри, бошқа тоифалар сингари ёзувчи-шоиру-шуароларнинг ҳам манглайида ажин томир отади, соч-соқолига қиров қўнади... Бироқ, кексайиш, нафақага чиқиш, умуман бекорчиликдан оғизни каппа-каппа очиш — ижод аҳли учун бу «қоида» тадбиқ этилмайди, шекилли. Сабаби, қаламга суянган тоифа учун «пенсия», «бекорчилик» деган ташвишнинг ўзи йўқ. Устоз Абдулла Қаҳҳорнинг гапи бор-ку: «Ўйинчи ёши ўтган сайин илиги қуриб боради. Ёзувчи-шоирда эса аксинча, илиги шира бойлайди...» Илигимиз энди тўляпти-ю, гапингиз қизиқ. Бу ёқда «Гурунг» бўлиб турса пенсияга бало борми?

Турмуш тахир туюлмаслиги учун кулги, қувноқлик ҳамиша беминнат ҳамроҳимиз бўлсин. Ўзимиз соғ бўлган ҳолда, ўзгаларга ҳам бу дармондоридан улашишга асло хасислик қилмайлик.

«АЛЛА»

(ҳажвия)

Дам олиш куни эди. Кесакдан олов чиқди. Ҳамиша ҳалимдеккина бўлиб юрадиган Ҳалимахон бу сафар даҳлиз ҳатлаган ҳамон эрига зуғум қилди.

—Ҳа-а... Келдиларми, Каттаев! ? Сиз кўчада ялло қилиб юраверинг! Мен бечора тўрт бетон орасида кесак ўртасида сиқилган сапчадек ўтираверайа? Ишлайман десам-ку, лабингизга учуқ тошади. Ҳеч бўлмаса тўй-маъракага чиқиб турай. Ана маҳалла хотинлари йиғилишиб сумалак қилишаяпти. Бормасам уят бўлади. Сиз болага қараб туринг...

Каттаевнинг кайфияти чоғ эди. Шу боис ҳиммати тутиб хотинига рухсат берди. Уч яшар қизалоғи билан уйда ёлғиз қолди. Оқшом аллақачон тушганди. Тушликдаги "халфана" ош лоҳас қилиб Каттаевни мудроқ босарди. У мириқиб ҳордиқ чиқаришни ният қилганди. Бироқ, бу ёқда бола...

— Қани, миттивой! — деди у қизалоғига. — "Оқшом эртаклари" тугади. Энди "уха" қиламиз...

— Т-э! — танглайини тақиллатди Миттивой. — Ойижон ётишдан олдин сут ичирардилар... Ўшанда яхши "уха" қиламан!

Каттаев уйқусираб, ноилож ўрнидан турди. Ошхонада тимирскилаб, бир амаллаб боланинг айтганини бажо қилди.

— Лабингизни артинг, она қиз... Энди ухлаймизми? Дота-а, қиламиз-а!

"Она қиз" лабини чўччайтирди.

— Йў-ў-ў... Ойижон "уха"дан олдин бошимни уқалардилар.

— Ҳа-а, яхши... — Каттаев зил-замбил киприкларини зўрға очаркан қизининг пешонасини силади. — Шу зумраша ҳам массажнинг ҳосиятини билгач... тавба! Ўйлади ўзича, сўнг: Мана бўлдими, энди ухла-а... эркатой! — деди.

Эркатойнинг боши яна сарак-сарак бўлди.

— Э-э.... Йў-ў-ў.... Энди алла айтамиз! Ойижон алла айтардилар. Ўшана алла айтасиз!

— О-уф, ф! — оғзини очиб эснади Каттаев. — А, мен алла айтишни билмайман-ку. Мен ахир аёлманми?!

— Ҳо-о! — қизалоқ ажабланди. — Ойижондан каттасиз-у, билмайсизми? Ойижоннинг "алла"сини айтасиз, кейин ухлайман! Бўлмаса "а-а-а!" қиламан!

Каттаев карахт эди. Шу тобда тик туриб ухлашга ҳам рози эди. Лекин, бола-пошшо! Олдин унинг айтганини қилмаса... нима қилса экан? Миясига келган фикрдан қувониб кетди.

— Ҳа, бўпти. Арилламай тур... Энди бундай қиламиз. Ҳар куни эшитавериб ёдлаб олгандирсан. Шунинг учун сен ойижонинг айтган "алла"дан икки қатор айтасан. Хўпми? Мен сендан ўрганиб қайтараман майлими?

Қизалоқ бош ирғади. Кўзёшларини артиб бир пас жим қолди. Сўнг хонада "алла" янгради.

— Аалла-ё, алла! Ухла қўзичоғим, алла! Отангни ер ютгур, бугун яна кечикди, алла! Қайси гўрларда қолдийкин, дўмбоғим алла! Бошингни тахтага олайин, баҳонаси ҳам кўп, алла! Мешқорин отанг яна ўша сариқ машак секретаркасига суйкалиб юргандирда, алла! Алла-ю-алла! Ҳали келсин, алла...

Қизалоқ ўз алласига ўзи ухлаб қолди. Каттаевнинг уйқуси қочди.

Муҳаммад ОЧИЛ.

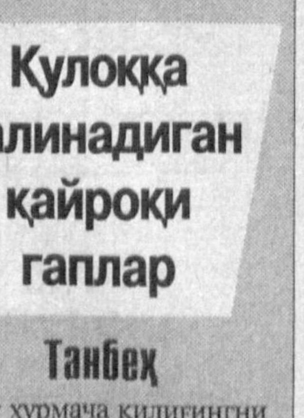

Истак

Меҳмон келса муштаккина, учиб кетса қушдаккина...

Менгзаш

Бу пишак эмас, чўчқа! Ейди, ётади, хуриллайди! Сени нима, биққидай семиртириб гўштга топшираманми? Ҳе, ўл, ичкуёвимга ўхшамай....

Қулоққа чалинадиган қайроқи гаплар

Танбеҳ

Бу хурмача қилиғингни қўй! Ичганинг танга-ю, шовқининг сўлкавой-а....

Ҳасрат

Туядай қиз узатдим-у, тугмадай жез тотмадим! Қолаверса, бошимни қашлашга тароқ тугул тирноқ ҳам қолмади!

Қарғиш

Ҳа, кунинг қуруқ ойликка қолсин...

Тез айтиш

Қўнғир қишлоқлик Қосим қассоб қўтондаги қўтир, қора кўчқорни қувиб қоронғида қуймичи қолиб қуйруғидан қучоқлади.

Кашфиёт

Бўрини оёғи боқади... Агар қафасда бўлмаса!

Мақтов

Қизим кунук бўлган билан, истараси иссиққина... Тафтига тухум пишади!

«ОТЕЛЛОНИ ЎЙНАМАЙМАН!»

Аброр Ҳидоятов бу ёруғ оламни тарк этгандан кейин Отелло образи етим бўлиб қолди. Орадан бир неча йил ўтди. Томошабинлар яна Отеллони соғина бошладилар. Аммо бу ролни энди ким ўйнайди? Аниқроғи ким ўйнай олади? Аброр ака Отелло ролини беш юз марта ўйнади, жаҳон аҳлини лол қолдирди. Мағрибу Машриқ бу улуғ инсоннинг санъатига офарин айтди. Энди у беназир устоз, қани биронта мард бўлса, кўтариб кўрсин, дегандек, Отелло тимсолида саҳна ортига улкан харсанг тош ташлаб кетгандек эди. Бу тошга гоҳо-гоҳо дилида ўти бор актёрлар энтикиб разм солиб ўтар, харсангни ўрнидан қўзғатишни орзу қиларди. Аммо халқ айтмоқчи, дард бошқа, дармон бошқа экан. Театрдаги ман-ман деган актёрларнинг биронтаси «Мен Отеллони ўйнайман» деб оғиз очолмас эди. Чунки ҳар ким ўз ҳолини биларди.

Мухлисларнинг ягона умиди Шукур Бурҳоновдан эди. Шукур ака Аброр аканинг яктан шогирди, келбати ҳам, сахтисиёқию овози ҳам устозни эсга соладi. Аброр ака баъзи ролларни қиёмига етказиб бир неча ой ўйнагандан кейин, Шукур, бу ёғига энди ўзинг олиб кетавур, деб «совға» қилиб юборарди. Отелло образини Шукур ака тирилтира олмасмикан? У киши ҳозир шуҳрат чўққисида, соғлиғи ҳам яхши, агар бел боғласа, бемалол уддалайди.

Шукур акани Отелло қиёфасида кўришни истаганлар орасида камина ҳам бор эдим. Шунинг учун бир куни уйларига борганда дангал сўрадим:

— Шукур ака, Отеллони соғиниб қолдик. Қачон ўйнаб берасиз?

— Ким айтди сенга Шукур Бурҳон Отеллони ўйнайди, деб?

Кўзимни чирт юмиб ёлғонладим:

— Халқ айтаяпти...

Шукур ака керилиб кулди. Халқнинг эрка фарзандларига керилиш ҳам ярашар экан. Бирозгача «А-а, халқ айтди, дегин», деб йайраб ўтирди. Ниҳоят, ўктам, босиқ овозда дона-дона қилиб деди:

— Ҳолва деган билан оғиз чучимайди, билиб қўй. Мен Отеллони ўйнашим мумкин. Ўйнасам — уддалайман. Аммо уни энди бошқача талқин этиш керак. Аброр аканинг Отеллоси юракларга елимдай ёпишиб қолган. Одамлар Шукур Бурҳоннинг Отеллосини қабул қиладими, йўқми? Во, масала қаерда!

Расмий идораларда «Отелло» спектаклини тиклаш ҳақида сўз бўлган шекилли, ниҳоят бир куни хушхабар эшитдик.

— Шукур ака Отеллони ўйнашга рози бўлибдилар!

Бизга ўхшаган чаққон мухлислар суюнчи олгани ўзимизга қадрдон бўлиб қолган ҳовлига қараб зинғилладик. Шукур ака қўқон гилос тагида ҳалинчак-креслода кўкчой шопириб ўтирган экан. Кайфияти яхши. У ёқ-бу ёқдан гурунглашган бўлдик. У киши бирдан ёшлар ҳақида гапира кетди:

— Сенлардан олдин битта ёш артист келибди. «Бой ила хизматчи»да Ғофирни ўйнаётган экан. Қийналиб кетдим, ака, ролнинг сирини айтинг, дейди. Нимаси қийин, укам, дедим. Саҳнада бор-йўғи уч марта кўринасан. Биринчисида бойнинг олдига хотинингни олиб кирасан. Кейин қозилар билан жанжаллашасан, кейин Сибирга кетасан. Вассалом!

Шукур аканинг гапи менга Лев Толстойнинг шумлигини эслатди. Бир киши Толстойдан, шундай катта-катта романларни қандай қилиб ёзасиз, деб сўраган экан, Толстой шундай жавоб берибди: «Менинг катта бир луғат китобим бор. Роман ёзишдан аввал ўша луғатни олдимга очиб қўяману сўзларни битта-битта териб олавераман. Қарабсизки, роман тайёр-да». Бу гапда жон бор, албатта. Лекин луғатдан қайси сўзларни териб олиш керак? Шунингдек, Шукур аканинг уч мартагина чиқасан дейишида ҳам чуқур маъно бор. Уч мартагина... қандоқ кўриниш керак саҳнада? Ҳамма гап шунда.

Ўша куни Шукур ака роса очилди. Биз у кишининг ҳикояларини маҳлиё бўлиб тинглаяпмизу хаёлимизда бир савол чарх уради: «Отеллони қандай сўраймиз?»

Бир замон Шукур ака чой ҳўплаб калла чайқади:

— Одам қариса эзма бўлиб қолар экан. Тоза бошларингни қотирдимми? Энди навбат сенларга. Шаҳарда нима гап?

Сўз очишга баҳона тополмай ўтирган эдик, тўқ эткизиб дедим:

— Одамлар «Отелло»нинг премьерасини кутаяпти...

Шукур аканинг юзида зоҳирий бир ғурур балқиди.

— Журналистлар ҳам ис чиққан ердан қолмайди-да. Дарров қаердан эшитдинглар?

Сезиб турибмиз, гапимиз унга мойдай ёқди. У креслони ғичирлатиб оғир қўзғолди, бир-бир босиб уйга кириб кетди. Бизлар отасидан бозорлик кутган болалардай эшикка тикилиб ўтирибмиз. Анчадан кейин бир даста қоғоз кўтариб чиқди, тап эткизиб олдимизга ташлади.

— Мана, ҳаммаси Отелло!

Бу араб ёзувида кўчирилган Отелло монологи эди. Ҳарфлари ҳам нақ бир суям келади. Янгича алифбога Шукур аканинг тиши ўтмас, шу боис ўйнайдиган ролларини кўпинча арабча ёзувда кўчириб оларди. Олло таоло бир берса, қўш қўллаб беради, деганларидек, Шукур аканинг қувваи ҳофизаси шу даражада кучли эдики, катта-катта матнларни икки-уч ўқишда ёдлаб олаверарди.

Биз қалингина варақларни ҳавас билан кўздан кечирар эканмиз, Шукур ака изоҳ берди:

— Мен фақат Ғафур аканинг таржимасидан эмас, Чўлпон домладан ҳам фойдаландим. Чўлпонники анча содда, жайдари. Кейин унда ҳаяжон кучли. Мен актёрни ҳаяжонга соладиган нарсаларни яхши кўраман.

Ўша куни кўнглимизда бир ҳовуч нур билан уйга қайтдик. Аммо... бирор ой ўтиб, санъат мухлисларини ларзага соладиган воқеа юз берди.

Неча ойдирки, Шукур ака Отеллонинг хаёли билан яшайди. Монологлар, диалоглар ёд бўлган. Баъзан у биронта шогирдини «Дездемона» қилиб рўпарасига ўтқазиб қўяди, малика билан дардлашади. Гоҳо мажнундек ўзи билан ўзи гаплашади. Шогирдлару мухлислар ўқтин-ўқтин келиб ҳол сўраб турибди. Хуллас, тайёргарлик ёмон эмас. Репетициялар яхши ўтса, кузга бориб янги мавсумни «Отелло»нинг премъераси билан очиш ҳам мумкин.

Ана шундай умидбахш ўйлар оғушида юрар экан, бир куни туш кўрибди. Тушига Аброр ака кирибди. Устознинг шаҳар марказидаги ҳовлиси эмиш. Негадир у ҳовли этагидаги кичкина бир ҳужрада истиқомат қилармиш. Шукур ака кириб борганда Аброр ака энди ошхонадан чой дамлаб чиқаётган экан. Қўлида катта қизил чойнак. У шогирдини кўрибдию, илкис тўхтабди ва Шукур акага ёмон кўз билан қарабди.

— Шукур, сен Отеллони ўйнайдиган бўлдингми? — деб сўрабди тўсатдан. Шукур ака индамабди. Аброр аканинг кўзлари баттар ёнибди.

— Отеллони ўйнама! Эшитдингми, ўйнама! — дебди у дағдаға билан. Устознинг товушида ҳам буйруқ, ҳам илтижо, ҳам умид бор эмиш.

— Агар сен Отеллони ўйнасанг...

Шукур ака лом-мим демай остонада тахта бўлиб тураверибди. Аброр ака бошқа сўз қотмай ичкарига кириб кетибди.

Шукур ака чўчиб уйғонди.

Хотира

Жиққа терга ботибди. Ён-верига аланглади. Чорпояда бир ўзи ётар, ғир-ғир шабада эсар, тонготарга ҳали анча бор эди. У қаддини ростлаб ўтирди. Кўрган тушининг таъбирини ўйлади. Устоз ундан норози бўлаяпти.

«Йўқ, мен устознинг арвоҳини чирқиратиб обрў олмайман», деди ичида Шукур ака ва ўрнидан туриб шофёрига телефон қилди.

У Чилонзорга, театр директорининг уйига етиб борганида ҳали тонг бўзармаган эди. Директор Шукур акани овозидан таниб хавотирланди ва дарров эшик очди.

— Келинг, Шукур ака, тинчликми?

— Тинчлик, тинчлик, — деди Шукур ака, — сизга бир гапни айтгани келдим. Мен Отеллони ўйнамайман.

Директорнинг бошидан бир челак муздек сув қуйилгандек бўлди. Рости, у буюк спектаклнинг тирилишини орзу қилиб, баҳонада театрнинг моддий аҳволини ҳам яхшилаб олишни ўйлаб қўйган эди.

— Нима бўлди? Нега ўйнамайсиз? — деди у бўшашиб.

Шукур ака, «Қўяверинг, сўраманг», дегандек қўл силтади.

— Ҳа, шунчалик экан, бевақтда овора бўлмай, театрда айтсангиз ҳам бўларди шу гапни...

— Йўқ, — деди Шукур ака зарда билан, — бу гапни тезроқ айтиб юрагимни бўшатиб олишим керак эди. Хўп, омон бўлинг.

Директор лолу ҳайрон, елка қисганча қолаверди.

Шукур ака ҳовлисига кириб келганида тонг отган, улкан олча шохларида ёз қуёшининг илк нурлари жилва қиларди. Устоз руҳини шод қилганиданми, унинг кўнгли алланечук ёришиб борарди.

Саъдулла СИЁЕВ.

Саҳифа учун Саид АНВАР масъул.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), П. Дюгай, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Кучеренко, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, Ш. Ризаев, А. Саидов (масъул котиб — «Народное слово»), М. Сафаров, И. Ўтбосаров, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), А. Ҳайдаров, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 133-52-55;
Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 868. 23016 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид ТОҒАЕВ ва Акбар БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.
Таҳририятга ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
Т -Тижорат материали

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — Б. Эгамқулов.
Навбатчи — Р. Ёрлақабов.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машрабboeв.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти — 21.00 Топширилди 23456